

יום ב', יז' בשבט תש"ס (24 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

לאור האווירה השוררת בארץ בימים אלה ובהמשך לדברים שאיתם סיימנו אתמול, ראיתי לנכון להפנות תשומת לבנו לאחת מצוות מתרי"ג מצוות התורה, שאותה נלמד בפרשה של שבוע הבא, והיא המצווה (עא): "שלא לקלל הנשיא".

כתוב בפסוק: [שמות כב' 27] **"אלו-קים לא תקלל ונשיא בעמך לא תאור".** **כותב על כך בעל 'ספר החינוך' (ספר שמפרט כל אחת ממצוות התורה ודן על טעמיה ודיניה של כל מצווה ומצווה):** **"ובא הפירוש שהנשיא – זה המלך. ואמנם זה הלאו כולל גם כן הנשיא שבישראל, והוא ראש סנהדרי גדולה...לפי שכוונת הכתוב להזהירנו על כל מי שהוא ראש שררה על ישראל בין ממשלת מלכות או ממשלת התורה.**

משורשי המצווה, לפי שאי אפשר ליישוב בני אדם מבלי שיעשו אחד מביניהם ראש על האחרים לעשות מצוותו ולקיים גזירותיו. מפני שדעות בני אדם חלוקין זה מזה ולא יסכימו כולם לעולם לדעת אחת לעשות דבר מכל הדברים. מתוך כך, יצא מביניהם הביטול והאסיפה בפעולות, ועל-כן צריכים לקבל דעת אחת מהם אם טוב ואם רע, למען יצלחו ויעסקו בעסקו של עולם. פעם יימצא בעצתו וחפצו תועלת רבה ופעם ההפך.

וכל זה טוב מן המחלוקת שגורם ביטול גמור!

ומאחר שהממונה לראש סיבה אל התועלת שאמרנו, הן שהוא גדול להדריכנו בדרכי הדת או גדול למלכות לשמור איש מרעהו שתקיף ממנו, ראוי הדבר וכשר שלא נקל בכבודו. וגם שלא לקללו אפילו שלא בפניו וכל שכן בפני עדים כדי שלא נבוא מתוך כך לחלוק עימו, לפי שההרגל הרע שהאדם מרגיל עצמו בינו לבין עצמו הוא סוף מעשהו, והמחלוקת עליו ההפסד הנמצא בשבילו."

והיום הוא "פורים סראגוסה" – לזכר נס מופלא שקרה ליהודי סראגוסה שבספרד בימי הביניים, בשנת ק"פ(5180-1420):

יהודי משומד בשם מרקוס זמם מזימה נגד היהודים בעיר סראגוסה. נהגו היהודים לקבל את פני המלך, כאשר עבר עם פמלייתו בתוך קהילות אלה, עם ראשיהם, שופטיהם וכל איש ישראל עם ספרי תורתם להשתחוות לפניו ולברכו. אותו מרקוס הרשע טען כי תיקי ספרי התורה היו למעשה ריקים – שספרי התורה הוצאו מהם. ואמנם כן, כי חכמי הקהילה החליטו שלא טוב לצאת עם תורת חיים של בורא העולם לפני מלך בשר ודם, עובד אלילים.

חמתו של המלך בערה בו בשמוע דברים אלה והחליט לבדוק את הדבר בעצמו!
בדרך נס, נודע הדבר לשמש הקהילה בחלום לילה, והוא נצטווה לרוץ לבית הכנסת ולהחזיר את ספרי התורה לנרתיקיהם, שלמחרת, בביקורו של המלך, יקבלו את פניו עם ספרים "מלאים". ואמנם כך היה – ויהודי סראגוסה ניצלו מהרג וודאי, והפכו יום זה ליום ששון ושמחה, משתה ויום טוב (יש לציין שתאריך היום – יז' – שווה, בגימטריא, למילה "טוב": 17 - 1), משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים, בדיוק כמו בפורים של חודש אדר...

יום נעים (עם תפילת "יתן טל ומטר לברכה")!